

ಸತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಶುದ್ಧ ವಾಯುಗೋಳ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದೆಯಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು, ಪಾಪಕ್ಕೋ, ಪುಣ್ಯಕ್ಕೋ?

ಬೆಲ್ಜಿಯಂನ ರಾಜಧಾನಿ ಬ್ರುಸೆಲ್ಸ್ ಸದಾ ಗಿಜಿಗುಟ್ಟುವ ರಾಜಕೀಯ ಕೇಂದ್ರ. ಮೆಟ್ರೊ, ರೈಲು, ಬಸ್ಸು, ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಗಳು ಈಗ ವಸ್ತುಶಃ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿವೆ. ಕೊರೊನಾ ವೈರಸ್ ಇದಕ್ಕೇನೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲೂ ಭೂಕಂಪನಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು, ನೆಲ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳೇ ದಿನವೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಡುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಭೂಕಂಪನ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡ ಭಾರಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - 'ಭೂಮಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ಕಂಪನವನ್ನೂ ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು, ಇದೆಲ್ಲ ಕೊರೊನಾ ಕೃಪೆ'. ಬೋಸ್ಟನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಂಶೋಧಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಡೆಸಿಬಲ್ ಮೀಟರ್ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುವ ಕೆನ್‌ಮೋರ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ, ಇದೇನಿದು 'ಓನ್ ಡ್ರಾಪ್ ಸ್ಟೈಲೆನ್ಸ್' ಎಂದು ಖುಷಿಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಅದೇ ಚೌಕದಲ್ಲಿ 90 ಡೆಸಿಬಲ್ ಶಬ್ದ ಕಿವಿಯ ತಮಟೆಗೆ ತಾಕಿ ಭಾರೀ ಕಿರಿಕ್ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಬರೀ 68 ಡೆಸಿಬಲ್ ಅಷ್ಟೇ. ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದರೆ 70 ಡೆಸಿಬಲ್ ಶಬ್ದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಓಸುಗುಟ್ಟಿದರೂ ಸಾಕು, ಅಷ್ಟು ದೂರ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ

ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದರೆಕ್ಕಣ ಈ ಕೊರೊನಾ ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸುವ ಬದಲು ಭೂಮಿಯ ತೀರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುಟ ತೆರೆದರೆ ಅಲ್ಲೂ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯ ಕಥೆ 2001ಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಚರಮಗೀತೆ ಹಾಡಿ ಆಯಿತು. ಗಣಿಯ ನಿತ್ಯದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಗಾವುದ ಗಾವುದ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅನಂತರ ಏನಾಯಿತು? ಸ್ಥಳೀಯರು ಕಂಡಂತೆ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾವಿರ ಮುಟ್ಟಿವೆಯಂತೆ. 'ಚಿನ್ನವೇನೋ ಹೋಯಿತು, ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳನ್ನಾದರೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿ' ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾರಂತೆ. ಮನುಷ್ಯಕೃತ ಮಹಾಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿನಿಂದ ಹಾರಿಹೋಗಿರಲಾರದು. ಅದು ಯುಕ್ರೇನ್ (ಆಗಿನ ರಷ್ಯ) ಚೆರ್ನೊಬಿಲ್ ಕಥೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಸ್ಥಾವರದಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿ, ವಿಕಿರಣ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ, ಅತ್ತ ಸೈಬೀರಿಯಾದವರೆಗೆ ವಿಕಿರಣ ಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಜೀವಿಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂದುಕರಡಿ, ಹಿಮಸಾರಂಗಗಳು ಬಲಿಯಾಗಿ ಅವುಗಳು ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟ ಮರಿಗಳೆಲ್ಲ ವಿಕೃತಾಂಗ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಇತ್ತ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಗರ್ಭಪಾತವಾಗಿತ್ತು. ವಿಕಿರಣದ ಸೋರಿಕೆ ಎಂದರೆ ಅದೇನು ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯ ಡಬ್ಬ

ಸೋರಿದಂತಲ್ಲ. ವಿಕಿರಣ ಹಬ್ಬಿದಷ್ಟು ದೂರವೂ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ವಿಕಿರಣ ಸದ್ದಿಲ್ಲದ ಸಾವಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಘಡ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದು 34 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಏಪ್ರಿಲ್ 26, 1986ರಲ್ಲಿ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೆ ಬಲಿಯಾದವರ ಖಚಿತ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. 29,900 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರದ ಬೆಲಾರಿಸ್ ಎಂಬ ಗಣರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ವಿಕಿರಣ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಸ್ವೀಡನ್, ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ನಾರ್ವೆ, ಬಲ್ಗೇರಿಯ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ - ವಿಕಿರಣದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿಹೋಗಿ ಜನರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಯೋಜನೆಯಾಯಿತು. ತೀರಾ ಹತ್ತಿರದ ನಗರದ ಪ್ರಿಪ್ಯಾಟ್‌ನ್ನು 'ಫೋಸ್ಟ್ ಸಿಟಿ' ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ 30 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಚೆರ್ನೊಬಿಲ್ ನಗರದಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. 34 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯ ಇಣುಕಲೂ ಹಿಂಜರಿಯುವ ಜಾಗವಾಗಿ ಕಾಡುಕೋಣ, ಕಂದುಕರಡಿ, ಕಾಡುಹಂದಿಗಳು ಹಾಯಾಗಿ ಜೀವ ನಡೆಸಿವೆಯಂತೆ. ರಷ್ಯ ಇದನ್ನು ವನ್ಯಧಾಮವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಆಗಲೇ ಯೋಚಿಸಿತ್ತು. ಪಾಪ, ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆನು ಗೊತ್ತು; ಅವುಗಳ ಮುಂದಿನ ಸಂತತಿ ಕೂಡ ವಿಕಿರಣದಿಂದ ಪಾರಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಅಂಶ ನಿಮಗೆ ಥಟ್ಟನೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ: ಮನುಷ್ಯನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅರಣ್ಯ ಬೋಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆವಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈಗ

